

AMICULU FAMILIARU

Apare totu in a două Domineca. — Pretiulu de prenumeratiune pre unu anu e 5 fl., pe unu semestru 2 fl. 50 cr., pentru Roman'a și Tierile latine pre unu anu 13 franci — lei noi, pre unu semestru 7 franci — lei noi.

GARD'A SARAIULUI.

Selim Sultanulu dorme pe patu-i de plăceri
Avendu unu scutu puternicu de crânceni Eniceri
Ce stau veghiendu la pörta saraiului de paza.
Sultanulu dorme 'n pace si gându-i nici viséza
Că insusi Enicerii jurat'au pe Allah
Se deie prada mortiei Viziri si Padisiah ¹⁾! . . .
E cerulu fără stele; intregu Stambululu tace.
Precum unu mutu giganticu, perdutu in umbra zace
Temendu se nu destepete Siahinulu pâna 'n di . . .
Cându leulu odihnesce e bine-a nu-lu trezi.

Saraiulu pe o culme se 'naltia si apare
Că o fantasma négra ce dă infiorare.
Locasiu de feerie, minune-orientala,
Raiu luminatu in sinu-i de-o radia infernala . . .
Gândirea spaimentata in laturi stă de elu
Căci pe sub ceru de-asupr'a-i plutesce Azrael, ²⁾
Si inse prin tacere o trista cucuvae
Suspina 'n mediulu noptiei pe-a lui Selim odae,
Si valurile negre de-a lungulu in Bosforu
Sioptescu unu vaietu jalnicu si multu intristatoriu.

Deodata, pe cându somnulu si ochi si minte fura,
A curtiei pörta suna de-o surda lovitura . . .
Pe locu toti Enicerii de paza, desceptati,
Salta 'n piciöre, gat'a de lupta, inarmati,
Si-Abdulu-Ag'a, *Nakibul*, ³⁾ in chioscu de-asupr'a portii
Se urca fără grija de intalnirea mortii.
Elu vede 'n piati'a larga si vede 'n fundu pe strada
De umbre inarmate o tainica gramada
Venindu prin intunericu cu sgomotu nadasitu . . .
Torrentu de resvratire ce cresce nesemtitu.

¹⁾ Sultanulu pörta gloriosele titluri de Padisiah, de Siah-Siahin, de Sahi Alem Penah, de Sahin Sahi, etc.

²⁾ Azrael, angeru.

³⁾ Nakib, pazitoriu alu sangiacului lui Mohamed.

Erau ortale dese de crunta-Enicerime
Pornite se restörne Sultanulu din naltime. ¹⁾
O noua lovitura mai tare 'n pörta bate! . . .
Abdul-Ag'a se pleaca spre umbrele-adunate
Si striga 'n piatia: „Cine? Cine 'n Stambul cutéza
„Se misice cându Sultanulu dorme si-Abdul veghiaza?“
— „Abdul! deschide pörta! respunde-unu glasu din piatia,
„Tu scii că 'n ochii nostrii Selim e stersu din viétia.
„Scii că ne-amu prinsu cu totii prin aspru juramentu
„Se-lu facemu de pe tron-u se cada in mormentu! . . .
Abdul se otieresce căci au recunoscutu
Unu glasu de frate 'n glasulu ce singuru n'au tacutu.
Elu dice: „Asié este! asié-i frate Orcane!
„Am resturnatu cu totii a nóstre mari cazane ²⁾
„Si-alui Selim peire cu totii amu juratu
„Dar' eu cu juramentu-mi nu potu se fiu legatu
„Cātu stau pândaru aice cu peptulu meu in pörta,
„Si câtu credinti'a sfânta in mine nu e mörta!
„Selim e alu meu dusimanu! . . si nu-i pe lumea 'ntréga
„Nu-i ura mai de mörte cá ur'a ce me léga
„De dënsulu, in totu loculu, cu doru de resbunare,
„Cu doru de a-lu combate fätisiu, in diu'a mare.
„Selim, *Zahid kiafirul*, ³⁾ Selim cruntu, orbu de minte,
„Ucis'au cu-a s'a mâna pe bunulu meu parinte!
„Selim trebue se möra! . . si va murf! . . juru eu!
„Dar' nu câtu suntu de paza la capetëiulu seu . . .
„Abdul cându e 'n piciöre la postulu de onoru,
„Abdul uita mân'a de fiu resbunatoru,
„Căci mârsiav'a tradare ce-ascunde-alu ei obrazu
„In veci nu se incuiba in sufetu de vitézu . . .
„Selim e sacrulu óspe alu consciintiei mele,
„Si-acum aceste braçe suntu dóue santinele

¹⁾ Orta séu ojak, denuminarea regimentelor de Eniceri.

²⁾ Fie-care orta avea cazanulu ei. Resturnarea cazanului cu fundulu in susu erá unu semnu de revolta.

³⁾ *Zahid-kiafir*, ipocritu-blasfematoru.

„Menite se protege pe chiar' dușmanul meu . . .
„Asie scrie Profetul, asie vře Dumnedieu!“

— Ghiaur! striga din umbra cu glasulu ragusitu
Lambhar-Kale, *kiehaia*¹⁾ ce 'n pórta au lovitú;
„Ghiaur fãra credintia, te lepedi tu de noi?
„Selim si tu 'mpreuna peri-veti amendoi!“
Abdul se 'nfuriãza: „In laturi, spurcatu cãne,
„Deprinsu a musicã mân'a care-ti intinde pãne!
„Lambhar-Kale! pe tine Sultanulu te-au iubitu,
„Cã pe unu fiu nemernicu de sinu-i te-au lipitu,
„Ti-au datu avere, nume, potere si onóre,
„Din cuibulu teu de verme te-au scosu la lume 'n sóre
„Si tocmai tu ceri mórtea Sultanului? . . . A! fiara,
„Se nu-mi esi tu in cale, se nu-mi cadi tu sub ghiara! . . .
„In laturi toti! . . . in laturi, departe de-acestu locu!
„Mohamed ve-amenintia cu sabia de focu!“
Multimea s'iovaında la glasu-i se uimesce . . .
Dar' crãncenulu kiehai'a in fruntea ei rãcnesce:
„Pe ziduri, pui de tigri! avalm'a la saraiu!
„Murindu, pe noi ne-ascépta huriile din raiu!“

Si lupt'a se incepe prin nêgr'a 'ntunecime . . .

Cã demoni de urgie o parte din multime
Se-acatia greu pe ziduri, ér' alt'a mai alésa
In pórta 'mperatésca s'arunca si se 'ndeasa,
Si sub loviri de grinda se-abate pórta grea
Turtindu unu mare numeru de luptatori sub ea.

In curte Enicerii petrundu cá nisee lei! . . .
Dar' éta 'n a loru cale Abdul cu toti ai sei,
Si celu antaiu ce cade taiatu in sboru, de-a latulu,
E proclétulu kiehai'a, Lambhar-Kale, ingrátulu!
Atunci o inclesitãre de mórte s'au incinsu . . .
Si cându maretiulu sóre pe ceruri s'au aprinsu
Voiósele lui radie resindu au luminatu
Saraiulu datu in prada, Sultanulu strangulatu
Si-o clada, lãnga pórta, de Eniceri zacëndu,
Toti morti cu spad'a 'n mânã saraiulu aparãndu,
Si-alature cu dènsii culcati, ucisi pe pragu,
Abdul si alu seu frate imbraçisiati cu dragu! . . .

Dervisiulu dela Meka, El-Djem-Zaet-Mansur,
Primblãndu ochi cu durere pe morti, guru impregiuru,
Spre ceru a s'ale braçie le-au radicatu dicëndu:
„Alah! pe lume omulu, cá paserea trecëndu,
„Nu lasa nici o urma, Shah fie séu fellah.“²⁾
„Tu singuru esti puternicu si mare, tu, Allah!
„Dar' déca nu se pierde in ochi-ti fapt'a buna
„Si-asupr'a faptei rele Dreptatea se resbuna,
„Ah! fie 'n veci la drépt'a-ti acelu care cându jura
„Rostesce adevèrulu din inima prin gura,
„Si sprigina cu viéti'a, cu braçiu aperatoru
„Sãngeaculu lui Mohamed si lege si onoru“³⁾
„Iar' cel'a care-si vinde credintia, juramèntulu.
„Cenusi'a-i otravita s'o sufle, sufle vèntulu
„In latele pustiuri, in volvur'a peirei
„Cãci Iud'a vèndietoriulu e hul'a omenirei!“

Apoi betrãnulu gãrbovú ce jalnicu lacriméza
Alature cu mortulu Abdul ingenunchiéza
Si ochii lui inchide, si tristu, in tremurare,
Pe palid'a lui frunte depune-o sarutare!

VASILIE ALECSANDRI.

¹⁾ Kiehai'a, sindiculu Eniceriloru.

²⁾ Fellah, tieranu saracu.

³⁾ Sãngiacu, stindardulu Profetului care se desfasiura cându imperiulu e in pericolu.

NEBUNULU DELA SANT'-ANN'A.

— Novela originala. —

(Urmare.)

II.

Nu mai tainuía fericirea paradisiului ce sentiã in
peptulu seu. Nu se aflã muritoriu pe lume, care se fia
trecutu mai bogatu treptele vërstei cá Tasso. — Cu-o
imbraçisiare cuprinsese ceriulu si pamentulu.

Inse abiã remane o clipa in omu caletóri'a ferici-
re, — abiã o clipa e ne'nveninata anim'a lui!

In prieteni'a ducelui, pe spicele cinstei primia
onorurile cá tamaieri la altariulu museloru — inainte
de a gândi ca o ticalósa ursita 'lu urmãresce.

Favorulu ducelui cadiuse reu unoru cavaleri cu
façie senine, ce portãu nobleti'a dreptu masca la suflete
inegrite. O vrajmãsia neinvinsa redicã o ceta spre a
resbunã in ascunsu pe Montecatino, pentru rusinea pa-
tita, si pentru zadarnic'a iubire ce pastrã si elu prin-
cesei Eleonore.

Nobilu si inca din cea mai stralucita familia a
Venetiei — sciã cá ducele Alfonso luminatu cum erã,
nu uitã de nobleti'a sangelui ce-i curgea prin vine. Elu
insusi aduse pe Montecatino pentru a-si cascigã anim'a
princesei. Elu i fusé tovarasiu a jucãreieloru copilãresci
pãna la venirea poetului — ér' de atunci remasé o umbra
ce nu o mai luã in séma. — O iubise cu pasiune, —
viéti'a si-ar' fi datu-o pentru ea, si decãtu a sci cá e
a altu'a mai plecatu erã a-i infige pumnalulu in anima.

— „Ea séu elu“ — strigã Montecatino, cu-o ura
demonica. — „Elu“ — respuusera nobilii jurãndu res-
bunare cumplita.

Verbe dulci scapara pentru de-a slabí prieteni'a
dintre duce si poetu. Unu sierpe rodea firele iubirei ce-i
legãse cu fratie nefaçiarita. — Inse inca nu se latise
veninulu, — inca statea cá o stãnca: credintia, — fa-
riseismulu nu-o invinse.

O noua serbare erã la curtea lui Alfonso, — frun-
tasii tierei se intr'unirã cu totii cà-ci „Crusca“ — so-
cietatea invetiatiloru spanioli — avea se-si esprime ver-
dictulu asupr'a opului: „Ierusalimulu liberatu“
— esitu din condeiulu lui Tasso.

Inca erã in cinste poetulu, inca stã cá sórele re-
versandu marire preste Ferrara si ducele ei. Dar' o mie
de patimi cautãu a sadí pete negre si ticalóse in acestu
sóre.

Incepuse si Alfonso pe nesemtite a-si pierde din
virtutea de odinióra, crediendu si elu cá nu poetulu re-
varsa radie asupr'a lui, ci elu asupr'a poetului. Pism'a
sciú se-lu ametiésca prin laude, incãtu se pierduse in
unu labirintu din care numai cunoscea adevèrulu. —
Iubirea si favorulu incepù a reci — ducele se aretà
domnitoriu, si curtea luã o façia posomorita.

In asemenea inorare adusera intieptii Cruschei
sentintia cá: „Ierusalimulu liberatu“ se se arunce
intunerecului, cá unu lucru netrevnicu, nedemnu de-a
vedé lumia'a.

Tasso nu putea crede asta schimbare repede. Mai ieri elu erá idolulu unei tieri, a carui cuventu se pretiúá cá o perla scumpa — de unde dara asta asprime nedrépta?

Merse la Alfonso cá in alte dile, si gasí o anima straina si necunoscuta, o falosia aprinsa, si unu domnitoriu in purpuru.

Desamagirile 'si rupsera o cale prin sant'a lui fericire. Pricepù acum cá interesulu, desiertatiunea si pism'a facu la unu locu prieteni'a ómeniloru. — Ar' fi plecatu cá orbulu ori in catràu, inse fàrà Eleonor'a nu putea. Iubirea catra ea 'lu invinsè si-lu facù a-si destainu' inaintea ducelui totu ce avea in sufletu.

Dar' asta descoperire 'lu aruncà, cá pre Ixion, ce-si redicà ochii la sor'a lui Jupiter, in prapasti'a iadului. Clevetiri scarbóse se re'nviara in mintea ducelui, furi'a contra unei asemenea trufii i-i rapt si cea mai mica schinteia a iubirei ce i-i mai pastrá. Cu spad'a góla sari inversiunatu asúpr'a poetului ce stá liniscitu inaintea lui, — cá-ci erá fratele icónei iubite. Alfonso 'lu gramadi cu injurii, 'lu numí hidra ingrata ce incaldise la sinulu seu — si Tasso totu statea cá unu stélpu de pétra. In urma, lipsindu-lu si de cea mai din urma cinste ducele i-i díse: ticalosule, afara din tíer'a mea!

Cine cutezáse candva a numí pe Tasso ticalosu?

Elu numai avea nemicu acum'a decátu numele cinstitu alu parintiloru sei, — pentru ace'a trase si elu arm'a spre a spalá cu sange insult'a umilitóre a ducelui.

Asié 'n gasira inimicii sei, cu arm'a redicata contr'a inaltei persóne a domnitoriului!

Nime nu intrebà de intemplanarea ce-lu sili la acés-ta crima, — trei dile mai trecura si Torquato Tasso, dechiaratu de nebunu, jacea legatu in locasiulu intunecosu dela Sant'-Ann'a.

Cându s'a aflatu intre umedii paretii, si cându cu poteri strivite 'si reamenti intemplanarile trecute — erá aprópe se-si piérdia mintea.

Ce-i folosise óre marirea si cinstea, cându acm umilitu si batjocoritu sangera din dieci de rane pe unu pamentu mucedu si rece? Ce fusese odinióra de se intreceau a-lu cascigá, cându acum numai erá vrednicu a resuflá aerulu, cu acei ce-lu adoraserá?

Petrecusè vreme multa in celu mai intunecosu anghiu alu inchisorei, — cá o naluca gema acolo in mediulu noptiei, cându sufletele afurisite 'si paraseau momentulu.

Dorerea lui nu se dejosise la ur'a ce-si face cale prin blasteme cumplite — desi sciea cá trecutulu seu erá defaimatu de nisce ticalosi, cari serbáu acum saba-tulu invingerei.

Teleru inca, cu iubire curata in peptu, doría se móra curendu, — se móra fàrà cá sangelo lui se lase urm'a mortiei.

De fóme 'si acatiá gandulu si nadejdea, cá-ci alta scapare nu mai gasia miutea lui. Si erá aprópe de ea —

o sèmtia. Dupa suferintie cumplite agoni'a din urma se ivi, slabitiunea ei i dadù liniscea cu care martirii crestini asceptáu mórtea. Apropiarea ceasului doritu facuse se uite pe cei ce-i urdira perirea. Nu avea crime pe consciintia, precum nici ura séu dorintie de resbunare. — Se vedea transportatu in campulu veciniciei, unde Ddieu cumpanesce faptele fie-carui'a. Alui eráu multe, trufia i-apesá cumpen'a — trufia ce avusè de-a se redicá la unu angeru...

Si candu-si daduse ultimulu adio omenimei, dupa care mintea i-se invelfise in unu noru obositu — atunci nescè mândi copilaresci i sterserà sudorile de pe frunte, éra busele lui arse, le recori cu o beutura de isvoru.

Si cându numai sciú de sine, ci credea cá impinsu de multele pecate trece grosaviile iadului, — atunci in cellele vecine sbieráu nebunii in furiile loru.

Nu erá inse mórtea care o vediuise, nu iadulu in care erá prinsu, — ci unu deliriu inspaimentatoriu. Dile lungi si nopti infricosiate fù préd'a onoru friguri aprinse ce i-i secara si cea din urma potere. Statea cá unu scheletu fora viétia — busele lui numai din cându in cându se misicáu, rostindu cuvinte fara intielesu.

Nemene din prietenii de odinióra nu erá lângá elu, nimene — nici chiar' umbra de omu cinstitu nu-si adusè aminte de elu. Mortu — nebunu si pierdutu erá pentru toti, afara de-o fetitia ce prinse mila elu.

Nebunii mai blândi o cunosceau, erá Anghiolet'a orfan'a de optu ani, ce o tienea bétranuiu castelanu cá-ci remase de sor'a s'a.

Cându 'si deschise Tasso pentru antái'a data ochii privi in giurulu seu paretii mucedii — més'a cu olulu de apa, si lângá patulu seu miseru o copila asemenea unui angeru pazitoriu.

Nemene nu-i aduse aminte intemplanarile trecute, nici nu-i spuse câtu tempu jacusè asié de greu. Bétranulu temnitiariu avuse atát'a precepere, cá se intielega cá pentru suferintiele acestui barbatu, o nóua aducere a-mente a dureriloru erá a-lu aruncá in mormentu,

In acestu omu simplu gasí Tasso o schintéua de compatimire tacuta, éra in mic'a Anghioleta o radia ce luminá pusti'a lui singuratate.

Despretiuiá acum o mórte silita, fugia de acestu gându cá de unu pecatu urgisitu. Omenimea 'lu dechiaráse de nebunu, doría acum se traiésca pentru ceasulu, care se dovedésca firea lui sanetósa.

Avusese odinióra favorulu tuturoru principiloru, dela Etn'a pâna la Po... Catra ei 'si plânse prinsórea nedrépta... Avea inca credintia in dreptatea loru, si nadejde de scapare.

De aci incolo pustiulu se impopolà de cugetele s'ale, nóptea de nalucirile s'ale, éra tacerea se invoiosia de nadejdile sufletului seu. — N'ar' fi crediutu odata cu capulu cá unde strabateau vaietele s'ale se affe numai unu surisu vescedu. — Cét'a ticalósa dela curtea din Ferrara avusè istetimea cruda a respândi departe prin tíeri fama despre unu poetu, ce in nebun'a s'a trufia re-

dică arm'a asupr'a ducelui, pentru a-i ocupá apoi locul de domnitoriu...

Totu trecutul seu onestu — insusi numele parintiloru sei fã defaimatu. Lovituri spurecate i dadeau chiar' si acei misiei ascunsi, ce in alte vremuri tremuráu sub ochirea poetului. — Partid'a intréga inse cu Montecatino in frunte se redicã din trépta in trépta la cinste mai inalta. Ducele recunoscú cã comisè o gresiala redicãndu la védia numele poetului; — si pentru ace'a stergându ori ce urme ale trecutului oprise su pedépsa amentirea lui. Singur'a lui dorintia erá a dá pe Eleonor'a contelui Montecatino.

Inse ce-lu infuriã si mai multu contr'a poetului, erá protivnic'a tienuta a princesei. — Stéu'a Ferrarei ce incepuse a stralucí, se ascunsè sub noru. — In castelulu Durante sè retrasè ea nevoiendu pe nemene, afara de femeile de curte. Tóta staruinti'a ce-si dá Montecatino a-i cascigá dragostea erá zedarnica; — dispretiu si scárba avea pentru elu, cã-ci erá urzitoriulu dorerei ei.

* * *

Tasso asceptãse indesiertu scapare — glasulu lui strabatutu de suferintie, resunase in pustiu. Cã sclavulu in lantiu se svêrcolia, séu cá esilatulu, ce se intorce catra ventulu din patri'a iubita. Luni se prefacurã in ani, si anii 'si sapara brasdele loru adênci in faci'a lui. Cã o umbra a unui veacu de marire trecea elu pe petrele nesêmntitóre ale inchisorei s'ale. — Si nime nu gândia la elu... nime nu-lu întrebá... nime nu se aflá cã se-i aduca vre-o solie, — oh! si elu doria un'a, un'a singura — dela Eleonor'a.

La més'a lui erá singuru, cu capulu radimatu pe braçiulu seu dreptu. Cãtu erá ore de candu nu vediuse marea, codrulu si Vesuvulu fumegându? Cãtu erá ore de cându petrecuse la Boun Retiro cu Eleonor'a, si ce se facuse din ea.

Unu oftatu innadusitoriu esi din peptulu lui. — Acelu trecutu i infaçisiã mariri insielatóre si nemurire vecinica, — iara prezentulu unu pustiu locasiu unde striga cumplit'a nebunie.

Anghiolet'a statusè la feréstr'a lui — copil'a mica, devenise o fetióra in ale carei'a misicari plufia graçi'a italienei.

— Signore! — 'lu agrafi ea — e di de primavéra, flórea amirósa si paserea cânta, nu esi afora?

Tasso 'si redicã capulu si cu o imputare usióra díse: — Tu-mi vorbesci de véra si flori? Au nu ti-am spusu, cã pentru mene au peritu si vér'a si iérn'a, cã tempulu me-apasa cá o cumpliãta afurisenia? Ani dupa ani sbóra, si eu legatu cá Titanulu pe banc'a torturei stáu sdrobotu, dar' inca cu vietia.

— Signore Tasso uiti in suferintie — nadejdea!

— Nadejdea? Anghioleto, am perdutu-o de-odata cu fiinti'a carei'a mi-amu inchinatu tóta credinti'a si tóte rogatiunile mele. Tu nu scii, si 'ti dorescu se nici nu cunosci in veci acea ursita ficalósa care sapa mormintele, si care preface animile june in putregaiu...

Intrarea castelanului 'lu intrerupsè. — Este cev'a nou betranule? — întrebá Tasso cu unu surisu amaru.

— Conte Alfiore de Montecatino, vrè se vorbésca cu d.-t'a.

— Hah! Montecatino? strigá elu invapaiatu.

— Da! elu e tramisu de poterniculu nostru duce.

— Spune-i cã nu-lu primescu.

— Signore! nu uitá cã elu póte se-ti aduca vre-o veste buna...

— Veste?... mie veste buna dela Montecatino?! Stáu aici inchisu si nu potu vedé pre acei ce-i iubescu, — cum asiu poté dara dorí pre cei ce-i urgisescu? Nu, nu-lu primescu, spune-i se mérga de aici...

Castelanulu se mahni. — Bunule signor nu-mi pierde pana ce me hranesce... Lasa-lu se intre, e nobila si elu cá d.-t'a...

— Hah! betranule nebunu, cutedi a-o dice acést'a?! Mi-asiu sfasi'a cu dentii aceste vèni, déca asiu scf cá amu si numai unu picuru de sange misielu cá a lui. Pricepe-me capu nãucu! Sum aici uitatu de ani indelungati, — brasdele suferintiei le portu pe faci'a mea si perulu mi-e aprópe albitu de totu. — Póte cã acést'a e canonu pentru multele-mi pecate; — cã-ci am gresitu contra lui Domnedieu, dar' nu si contra ómeniloru... si déca e canonu dela acestu Ddiu induratu 'lu suportu cu paciintia, — poftescu inse cá ómenii se stee departe de mine si se nu me invenineze din nou...

— Bine, — déra érta-me se conducu la d.-t'a pe contele care ascepta afara?

— Pe ticalosulu si lasiulu ce a fostu dusimanulu meu celu mai inversiunatu? — Ba nu-mi erá nici dusi-manu cum se cade, — cã-ci de erá frunte cu frunte, braçi cu braçi, ne mesurámu; si déca t-i sentiám tari'a Pasi fi iertatu. Dara cându 'mi vine in minte trud'a ce si-a datu spre a-mi patá numele, — cându suferintiele me silescu...

Elu se întórse, cã-ci sèmti o mâna pe umerulu seu. — Torquato... siopti Anghiolet'a, — si lacrimile o napadira.

— Buna copila, — murmurá Tasso îmblânditu, — te-a inspaimentatu patim'a ce m'a abatutu?

[Va urmá.]

EMILFA LUNGU.

ME-AI UITATU?

Cea mai dulce suvenire ce-am pastratu-o din trecutu A fostu cându pe-a t'a guritia am pusu celu de-antãiu sarutu, Cându cá stelele din cerinri ochii tei mi-au stralucitu Si o lacrima sub géna-ti furisinduse-am diaritu!

O! atunci nu gandiam bietulu ca-asta clipa de placeri Voiu plati cu-o vecinicia de amaru si de doreri... Pe-a vietiei mele cale pentru ce te-am in'álnitu Pentru ce-ai aprinsu in sinu-mi dorulu celu nemarginitu?!

Adi la sinulu teu copila! altulu bea cup'a de-amoru, Tu-ai uitatu pre celu ce plãnge inecându unu tainicu doru, Me-ai uitatu? se fi ferice, si io-asin vrè cá se te uitu, Dar' sèmtiescu inca pre buse-mi infocatulu teu sarutu!

Blasiu, ianuarie 1881.

V. B. MUNTENESCU.

ANULU NOU.

(Fine.)

Ori-ce copilu din orasiu invétia din scóla chiaru o poesie, intitulata *Plugusiorulu* si care 'ncepe cu aceste versuri:

Mâne anulu se'noiesce,
 Plugusiorulu se pornesce
 Si 'ncepe-a colindá
 Pe la case, si-a urrá:
 Iérn'a-i grea, umetu-i mare,
 Semne bune anulu are, —
 Semne bune de belsiugu
 Pentru brasd'a de sub plugu,
 Dómne, bine-cuvintéza
 Cas'a pe care-o urréza
 Plugusiorulu fâra boi,
 Plugusiorulu trasu de noi!
 Urrati flâcâi
 Strigati mâi:
 Hâi, Hâi
 Hâi, Hâi!

In timpulu acestei urrâri, cei-alalti, cari nu vorbescu, nu 'ncetéza de-a plesni amarnicu din bice, încâtu totu satulu e desceptatu si anunçiatu astu-feliu de acésta visita, de acésta colindare.

Modulu de-a pronunçia viersurile, verv'a, contienutulu loru, trosnetulu bicelorn si credint'a cá acésta urrare aduce fie-carei case imbelsiugare, fertilitate, abundantia de producte si prosperitate in totu cursulu anului, care 'ncepe, — tóte astea implu de bucuria anim'a sateanului romanu, carele, intrebatu fiendu de ce se facu ele, raspunde cu refrenulu din colinde:

C'asié-i legea din betrâni
 Din betrâni, din ómeni bun!

Ce suntu acestea, de nu adoratiunea dieitiei Ops séu Telus — pamentulu, — celebrarea Cererei: ide'a fertilitatiei, a productiunei, a recolteloru?

Nimicu mai claru, nimicu mai admirabile. Tesauru de poesie, tesauru de idei, tesauru de nationalitate!

Dupa trecere de-atâtea veacuri, cene ar' mai fi crediutu ca datinele Latiniloru se mai conserva pâna adi, mai multu séu mai puçinu intacte, la stranepotii loru?

Satenii nostri nu sciu si puçinu le pasa se scie cene a fostu *Bacchus*, dar' ei i-i celebréza diu'a: „Culesulu viiloru.“

Puçinu le pasa loru de ce eráu serbârile *Floralele*, dar' ei — fâra se scie — le serbéza si, ce e si mai multu, le tienu chiaru si numele: „Floriile.“

De *Saturnu* asemenea, si ei i-lu adóra, punéndu numai in loculu betrânului parente alu lui Joe si alu lumei, pe betranulu, pe mosiulu *Craciunu*, precum totu asié adóra pe *Janus*, la inceputulu ori carui anu, punéndu numai numele lui *St. Vasilu* — parintele eclesiei

crestine, aducátore de pace — in loculu numelui lui *Janus*, parintele religiunei pagâne, dieulu pazei.¹⁾

Satenii Români nu recunosc si n'au nici ideia chiaru despre *Dian'a*, si cu tóte acestea in colindele loru ei i-i pastréza numele si renumele, titlulu si calitatea-i de sora a lui *Apoline séu Sórele*. Ast'feliu audimu intr'un'a colinda:

Ce 'mi e susu pre lânta ceru?
 Florile d'albe
 Este-unu negru micu norelu.
 Florile d'albe.
 Nu e negru micu norelu etc.
 Ci . . . (cutare) . . . tenerelu
 P'unu calu galbénu grangorelu,²⁾
 Siéu'a lui de aurelu,
 Scarile 'i in argintielu,
 Cu biciulu cu maciulfa,
 Cu fréulu cu stragalia.
 Si-a plecatu in venatóre,
 'N venatóre — 'nsuratóre.
 Se 'ntalni cu-o féta mare,
 Frumósa de sémenu n'are.
 Erá din'a dineloru³⁾
*Ian'a*⁴⁾, sor'a *Sórelui*
 Si-a placutu-o
 Si-a luatu-o

Si 'n cernaclu⁵⁾ a bagatu-o
 In celaru in paunariu.⁶⁾

Sórele veste prinsu-si-a
 Dupa ei tramisu-si-a
 Miss'a diori cautatori,
 Luceferi ispititori.
 Ér' cutare tinerelulu
 Din gura astu-feliu graiá:
 — Ce vreti diori
 Cautatori,
 Luceferi ispititori?
 In totu loculu se cautati

¹⁾ Janu celu de-antâiu redicâ in Itali'a temple si invetiâ obiceiturile religióse. Macrobiu, „*Saturnalele*“ cart. I. — Ovidiu, „*Fastele*.“

²⁾ Cá Grangorele.

³⁾ „Din'a dineloru“ semnifica Die'a paduriloru, a crânguriloru, dómn'a Nimfeloru, Silideloru, Naiadeloru etc., cum erá *Dian'a*.

⁴⁾ Nam sunt qui Janum eundem esse, atque Apollinem et Dianam, dicant, et in hoc uno utrumque exprimi numen affirmant. . . . Pronuntiavit Nigidius, Apollinem Janum esse, Dianamque Janam, apposita *d* litera, quae saepe i literae causa decoris apponitur, ut reditur, redhibetur, redintegratur et similia — adeca: „Câ-ei suntu unii, cari dicu cá Janu este totu același cá si *Apoline* si *Dian'a*, si afirma ca sub o singura expresiune se intielege numele améndur-or'a Nigidiu s'a pronunçiatu cá *Apoline* este *Janu* si cá *Dian'a* este *Jan'a*, adaugându-se liter'a *d*, care se pune adesea pentru eufonia din caus'a liter'e *i*, precum reditur, redhibetur, redintegratur si cele de-asemena. — Macrobiu, *Saturnalele*, cartea I, cap. IX.

⁵⁾ Cernaclum, loculu de cina, deveni mai târdiu unulu din locurile cele mai ascunse si mai departate ale casei — Varron „*De lingua latina*“ cart. I, § 162. — In colinda unii punu celare in locu de „cenaclu.“ Celaru dela celare, a ascunde, e o parte ascunsa a casei, unde se punu lucrurile de pastrare. In totu casulu — cenaclu ori celaru — cuventulu e latinu, tehnicu.

⁶⁾ Locu unde se tienéu paunii.

Cà-ci, de-o scapá vr'unu paunu,
Iéu sórelui unu calu bunu; ¹⁾
De-o scapá vre-o paunióra,
Iéu pe sor's'a sojióra,
Ce-am gasitu-o
Si-am luat-u-o
Si 'n casa cà 'mi-am bagatu-o. ²⁾

Éta aci *Ian'a*, in locu de *Dian'a*, sor'a Sórelui, si-alu carui nume vine dela fratele seu Janus, Sórele.

Éta divinitati pagâne, celebrate de crestinii din Daci'a, de latinii Români.

Éta poes'á poporala dându pe faġia originea na-tiunei, a gintei s'ale.

Celebrii preoti *Chaldei*, cei mai vechi dintre Ba-biloniani, cum se esprima Diodoru Sicilianulu ³⁾ impar-tiau anulu in douespredece parti egale, in douespredece luni. ⁴⁾

Egiptenii fura singurii, cari diviserá anulu intr'unu numeru ficsu de luni. ⁵⁾

Romulus divisé anulu in diece luni, punându-lu se incépa cu Marte, tatalu seu. ⁶⁾

In prim'a dí a acestei luni si, prin urmare, in prim'a dí a anului, se-aprindea din nou foculu tienutu continuu aprinsu pe altarulu Vestei, pentru cá, cu in-ceperea anului, se 'ncepa si grija de-alu conservá. — Ramurile de lauru, care se afláu implântate la cas'a regelui, la curie, la cas'a Flamininului si care se usca-sera in cursulu anului, eráu inlocuite cu altele verdi. Mai antâiu servitori publici, apoi poporul mergea se faca acést'a schimbare si se feliçite de inceperea anului pe rege, pe Flamininu etc.

Totu atunci se faceau sacrificie publice in onórea *Annei Perenna* ⁷⁾ — schimbata in Nimfa a riului Nu-micitus, cu unde nesecate — perennes — séu, dupa cum credu unii, Lun'a, sfêrsindu anulu prin succesiunea lu-neloru, séu nutricea lui Joe — „careá, pe cându popo-„rulu vechiei Rome, dice Ovidiu ⁸⁾, in epoc'a in care „n'avea tribuni, cari se-i protéga drepturile, se retra-„sese pe muntele Sacru, alimentele fiindu consumate, „Anna, din orasiulu Bovillis seraca, betrana, dar' vióie „si muncitóre, prepará provisiuni pe care demanéti'a „le impartia poporului. Cetatienii fura atinsi de-acést'a „benefacere si, cându impaciuirea i-i facu se reintre in „Rom'a, ei redicara o statua Perennei, care 'i ajutáse in strémtorare.“ Ovidiu dà diferite detaiari despre Perenna si-adauge cá

„*Protinus erratis laeti vescuntur in agris*
„*Et celebrant largo seque diemque mero* ¹⁾

si cà se facu glume si cântece obscene, cu ocasiunea acestei dile, pe care obiceiulu le-a consacratu.

Aceste sacrificie si serbatori se faceau la incepu-tulu anului *Annei Perenna*, pentru cá se se pota pe-trece bine anulu care incepea si pe ceialalti, mai multi, viitori:

„*Ut annare perennareque commode liceat.*“ ²⁾

Éta expresiuni atátu de corespondietóre urrarei nóstre romanesci:

„*La anulu si la multi ani!*“

Éta dar' de unde se tiene datin'a de-a se implântá crengi verdi pe la case in ajunulu Floriiloru, si mai alesu in demanéti'a lui St. Georgiu, cându fiindu-cá la noi in tíera laurulu e departe de-a cresce séu de-a fi crescutu, in locu de lauru ne servimu cu salcie. ³⁾

Éta aci, in sacrificiele publice si private, in cele-brarea dílei anului nou cu vinu etc, serbarea nóstra de adi a inmormentarei anului ce espira, a veselfei, a ban-cheteloru in onórea celui ce vine.

Si déca noi n'avemu lauru, cá se salutamu cu a-cestu simbolu de glorie si de prosperitate noulu anu, apoi avemu altu-cev'a, numai datin'a se fia conservata: si ea a fostu, este si va fi.

Copiii Romaniloru, in locu de crengi de lauru, ambla din casa in casa cu o frumósa „*Sorcova*“ in mâna, care nu este decátu o nuiá impodobita cu chartii de diferite colori, cu poleiala, betéla, flori artificiale etc.

Desu-de-demanétiá vinu, câte unulu ori mai multi si atingându-te, pronunġia cu naivitate, inocintia, since-ritate si gratie urmatórele:

Sorcova vesela
Se 'nfloresci
Se 'nmuguresci,
Peste véra
Prima-véra
Cá unu peru,
Cá unu meru,
Cá unu firu
De trandafir;
Tare cá pétr'a,
Iute cá sagét'a;
Tare cá ferulu,
Iute cá otielulu; —
La anulu
Si la multi ani! . . .

Cu inceputulu anului nou, la cin'a de capetenia, matrónele romane serviau pe sclave la mésa, precum

¹⁾ Éta aci ide'a cà Sórele are unu capu cu cai de focu.

²⁾ In domum duxi, expresiune sacramentalá pentru a insem-ná insuratórea in limb'a latina.

³⁾ Diodor Sicilianulu, Bibliotheca, cart. II. capit. XXIX.

⁴⁾ Idem ibidem.

⁵⁾ Macrobiu, Saturn. cart. I. cap. XII.

⁶⁾ Macrobiu ibidem.

⁷⁾ Macrobiu, Sat. cart. I. cap. 12 „et publice et privatim ad Annam Perennam sacrificatum itur.“

⁸⁾ Ovidiu, „Fastele“ cart. 3 vers. 653—700.

¹⁾ „In data facu ospetie veseli, in tíarinele cari fusesera stra-batute, si celebra in odihna diu'a cu multu vinu.“ Idem vers. 655 si 656.

²⁾ Macrobiu ibidem.

³⁾ Latinii se numiau Laurentini, din caus'a multului lauru, ce crescea in tíer'a loru. Capital'a li se numia „Laurentum.“ — Titu Liviu, cart. I, cap. 1. — Virgiliu, Eneid'a, cart. VII, vers. 171. Ovidiu, Faste, vers. 599 etc.

faceau barbatii loru cu sclavii in tempulu Saturnaleloru: femeile pentru cá se indemne pre sclave, prin acésta onóre, la inceputulu anului, lá o supunere si ascultare mai grabnica; barbatii cá pentru a le multiamf sclaviloru de servitiile deja facute.¹⁾

Astfeliu cu Romulu anulu incepea la Marte si in Decemvre avea locu serbarea Saturnaleloru, Opalieloru si Sigilarieloru, unite cu Juvenilele.

Num'a Pompiliu, urmatoriulu lui Romulu pe tronul initiatu destulu de multu in sciintiele mistice, in filosofi'a lui Pitagor'a si in astrologi'a oriintelui, adause inca doue luni la calendariulu lui Romulu si facu cá anulu se incepa cá pâna adi la noi, cu 1 Ianuariu, dupa numele si onorea lui Janu; cá-ci fiindu consacrata „dieului cu doue façe,” vede sfêrsítulu anului care se finesce si privesce inceputulu celui ce vine.²⁾

Ne oprimu de-a vorbí totu acumu si de asemenarea intre numele Janu si Joanu; de celealalte serbatori din acésta luna; precum nu ne permite spatiulu a face comparatiune intre onorile lui Janu la Romani si a lui San-Petru la Români, cu care are o identitate perfecta. Alta-data vomu reveni asupr'a loru si asupr'a Colinde-loru.

Fia bine constatatu:

Ca ce'a ce facemu nu e de ieri, de-alaltaieri, ci de diecimi de secole.

Ca ce'a ce esista in poporulu românu suntu resturile, mai-mai nealterate, ale moravurilor, datiniloru deprinderiloru si superstitióselor credintie ale anticita-tiei pagâne, ale clasicitatiei latine, adeca cá:

„Asié-i legea din betrâni,

„Din betrâni³⁾ din ómeni buni!”

Cá poes'ia poporala, sub form'a de colinde, cuprinde unu fondu pagânu — prin idei, prin alusiuni, prin eroii ce cânta — inse o forma crestina, campestra si originala.

Cene va mai poté óre cutezá se desmintia adevèrulu acest'a? Cene n'aru remané invinsu, in façi'a unor atâtu de stralucitóre monumente, cari vorbescu animei, sufletului?

Nimeni. O speramu.

Nimeni. O credemu.

Si acum, cându tóte cele de care vorbimu s'au petrecutu deja in Roman'ia, se urrámu toturoru fratiloru cu sânge românescu in vine:

Se 'nfloréscu,

Se 'nmuguréscu,

Preste véra

Prima-véra,

Si se fie toti

Tari cá pétr'a,

Iuti cá sagét'a;

Tari cá ferulu,

Iuti cá otelulu, —

La anulu

Si la multi ani!

G. DEM. THEODORESCU.

¹⁾ „... et servis coenas apponebant matronae, ut domini Saturnalibus. Illae, ut principio anni ad promptum obsequium honore servos invitarent; hi quasi gratiam perfecti operis exolverent.“ Macrobiu ibidem.

²⁾ Macrobiu, loco citato.

³⁾ Betrâni are intielesulu de „veteres, majores“ — strabunii Romani.

LE'A séu AMORU si ONÓRE.

— Romanu de Elis'a Modrach. —

(Urmare.)

— Eu credu, dise d-lu straiuu, cá nime nu se inovatiesece pre sene insusi pentru vre-o nebulia a s'a. — Dar', dorere, eu trebue se o facu acést'a.

Mai antâiu permite-mi cá se me presentedi inaintea d.-t'ale.

Eu sum lordulu Charlewood, uniculu ffiu alu contelui de Mountdean. Tatalu meu se afla in Itali'a pre patulu de mórtè.

Abia in anulu trecutu deveni majorenu si me-am si inamorisatu. Succesiunea mea in moscenirea posesiunei familiara e neatacabila; — eu asiadara nu atêrnu neci intr'unu modu dela tatalu-meu, dar' 'lu iubescu cu fragedime. Póte, cá in aceste tempuri denaturate se va paré lucru curiosu, cá unu fetioru dechiara, cá 'si iubescu pre parentele seu, — dara eu intru-adeveru am iubitu pre tatalu-meu si l'am ascultat in tóta viéti'a mea; si asiu fi fostu gat'a a-mi dá ori si cându viéti'a pentru dinsulu. Cu tóte acestea am facutu unu pasiu, carele sciu bine cá 'lu va loví adêncu si-lu va necaji amaru. Me-am casatoritu fora scirea lui.

Doctorulu 'lu privia cu interesu din ce in ce mai mare... Se póte cá gândurile lui sburáu din nou la mormentulu, asupr'a carui'a straluciau stelele cu atâta mândria.

Lordulu Charlewood se mişcă cu nelinisece pre scaunu.

— Nu me potu nici câtu de puçinu cai de fapt'a mea, — continuá densulu, — cá-ci 'mi iubescu soçi'a nespusu de multu, — totusiu afu cá ar' fi fostu mai bine cá se nu fi facutu acestu pasiu cu atâta grabire si nesocotintia. Mi se pare totusiu ca gratiile si farmecile nemarginite ale soçiei mele escusa acésta grabire. — Ea e fic'a unui preotu sermanu, a venerandului Charles Trevor, carele a venitu la Lynton cá de doi ani spre a substitui acolo pre rectoru. Cu densulu erá si fic'a s'a, in care eu la prim'a convenire m'am si inamorisatu. Mi se parea, cá anim'a mi se redicá din peptu, spre a se alipi de-a ei; eu o iubiám cu totu foculu junetiei mele. Unic'a mea dorintia erá: de-a-o posiede. Am scrisu la parentele meu, carele petrecea in Itali'a, si l'am rogatu de convotire. Elu mi-o refusá cu tenacitate si me sfatui, cá se-mi parasescu amant'a si se-o dau uitarei, cá in urma voiú vedé cá totu lucrulu nu a fostu nemicu, decátu nesce gârgâuni copilaresci. Pre atunci se aflá tocmai la tiermii lacului Como, spre a-si repará sanetatea, si eu m'am dusu la densulu. M'am rogatu, l'am imploratu cu lacremi, l'am conjuratu, cá se-mi recunósca amorulu meu nemarginitu: — tóte au fostu indesiertu. Tatalu-meu aristocratu incarnatu, simplamente m'a luat in risu si m'a asecuratu, cá toti tinerii suntu cuprinci odata de acele friguri, cari se numescu amoru. La re-tórcerea mea in Angli'a am aflatu, cá d-lu Trevor erá

mortu. Flic'a lui Le'a remasè acum singura in lume, parasita de ori ce fientia sincera ei. Biét'a copila 'si intorsè catra mine frumos'a-i fačia si se incercà a suride, candu mi-a descoperitu ca s'a hotaritu a merge intre ómeni straini si a-si câscigá in sudórea façiei s'ale pana cea de tóte dilele, — ér' amorulu meu la fie-care cuventu alu seu deveniá mai forte si mai profundu. In fine o strinsei in braçia si-i jurái cà nemicu nu me va despartì de dens'a, si cà intemple-se ori si ce, ea trebuie se fia soçi'a mea. Ea se opuse cu tóta resolutiunea, nu dóra pentru cà nu me-ar' fi iubit, ci pentrucà se temea de mani'a tatalui meu. Acést'a i erá unic'a ei obiectiune. Nu-i erá lucru necunoscutu, câtu de tare iubiám eu pre parentele meu, si cu câta fragedime se portá si dinsulu fačia de mine, — si de ace'a nu voiá se strivésca acestu amoru reciprocu. Indesiertu o rogámu, cà se-mi inplínésca dorenti'a, cà-ci ea-mi refusá cu tóta resignatiunea. In fine inse dupa mai multu tempu se decisè la ace'a, cà se va casatorì cu mene, dar' fora scirea tatalui meu. Marturisescu, cà acestu pasiu a fostu fòrte neunu, cà-ci acum vediu urmarile funeste ale acelei nesocotintie, — atunci inse 'lu tieneamu de celu mai siguru si de celu mai bunu, si me incercámu a o convinge si pre dens'a, cà déca vomu fi casatoriti, tatalu-mieu de siguru nu ne va refusá benecuventarea si asia totu lucrulu se va complaná indata. Acum suntemu casatoriti deja de 11 luni, si in acestu tempu m'am semtitu atátu de fericitu, încátu mi s'a parutu cá un'a singura di. Câte odata tener'a si frumos'a mea muiere erá ingrigiata pentru acestu pasiu temerariu, pre care l'amu facutu, dar' eu totu-déun'a o linisciam din nou. Eu nu am dusu-o acasa la Wood Lynton, ci am depusu' tóta pomp'a de avere si titula, si am caletoritu impreuna cu dens'a cu simplulu caracteru de — domnulu si dómn'a Charlewood, gustandu in cea mai mare fericire lunile de miere. Déca ne placea vre-unu locu, remaneamu tempu mai indelungatu acolo, — pre scurtu, noi traíámu dupa placerea si dispušetjunile nóstre juvenile. De-odata ne veni faim'a, cumcà starea sanetatiei parentelui meu s'a intorsu spre reu si cà pericululu e fòrte iminentu. Acést'a me-a lovitú cá unu fulgeru. Elu me chiamá numai decátu la sine. Déca asiu fi urmatu indata chiamarei s'ale, póte cà tóte ar' fi fostu bene. Eu inse nu poteam suportá cugetulu, cà dinsulu va mori fora de a fi vediatu, iubit si benecuventatu pre iubit'a mea soçia, pre frumos'a mea Lea. Eu i spusei deci dorinti'a mea si dens'a se convoli cu mare placere a me insoçi. Firesce eu trebuíám se sciu, cà o caletoria cá acést'a in starea in care se afla ea, póte se-i fia periculósa, inse am nesocotitu acést'a impregiurare si am urmațu cursului animei mele, avendu fierbentea dorentia, cà tatalu-meu se-mi védia soçi'a inca inainte de mórte. Numai astadi am pornitu in caletori'a nóstra atátu de fatala. — La inceputu se parea cà soçi'a mea se semte fòrte bene, — de-odata inse observái, cà tóta colórea i disparú de pre façi'a ei dragalasia, busele-i

ingalbinira si devenira tremuratórie si atunci me cuprinse o grigia nespusa. Abia dupa ce sosiramu in Catledene 'mi marturisi, cà patimesce multu si cà nu va poté caletori mai departe. D.-t'a totusiu me asigurí, cà nu e periclu si cà nu va mori, — asiédara?

— Periclu? Neci decátu, de presente nu este nici unu periclu, — inse mórtea si viéti'a stáu in totu casulu in o mana cu multu mai inalta; vorbindu cá omu eu nu afiu nici o cauza de ingrigire.

— Firesce cà acum nu ne potemu continuá caletori'a, — observá lordulu Charlewood, — acést'a e cu deseversire inoposibilu. Pâna candu cugeti d.-t'a cà va durá incordarea nóstra.

— Nu va durá multu, — fú respunsulu liniscitu. Sperezu cà mane dupa amédi tóte voru fi in ordine si departe de ori ce periclu.

— Pâna atunci trebuie se aceptu nesmintitu, dise lordulu. Precátu inca subversédia celu mai micu periclu, nu-mi potiu parasí soçi'a, — déca inse tóte voru merge bine, atunci poimane demanétia potiu porní, si asié, — cu voi'a lui Ddieu, — voiú ajunge inca la tempu spre a aflá pre parentele meu. D.-t'a ai sperantia, cà-i voiú poté duce o veste imbucuratória?

— Am sperantia sigura, cà-i vei poté comunicá, cumcà junele representantu alu familiei Mountdean se afla bene, e mandru si frumosu.

Lordulu Charlewood surise.

— Acést'a veste de buna séma 'lu va face cá se benecuventeze casatori'a nóstra — dise elu; apoi dupa o pausa continuá: — Lucrulu e fòrte neplacutu, totusi 'mi pare bene, cà fiulu meu si reprezentantele familiei mele se va nasce in Angli'a. Inse mai am se-ti spunu inca cev'a, iubite doctore. Aceste orasielè mici provinciale 'mi suntu bene cunoscute, sciu, cà in acelea ori-ce evenimentu neinsemnatu se ià de o fama sensationale. Déca ar' aflá ce episodulu fatalu mi s'a intemplatu, atunci tóte foșle ar' fi pline de comunicate si comentarii asupr'a acelui'a, si asié usioru se-ar' poté intemplá se audia despre ace'a tatalu-meu, mai inainte de ce asiu avé eu ocaziune a i-o impartesi insu-mi in persóna. Ace'a firesce l'ar' vatemá fòrte tare, — ér' mie mi-ar' causá mare neplacere; deci a-si dorí, cà noi se luamu tóte mesurile de lipsa spre a preveni acést'a eventualitate. Asié dara eu asiu votí bucuros, cà impreuna cu soçi'a mea se figurezu aci numai cá domnulu si dómn'a Charlewood; acestu nume nu-lu va aduce nime in combina-tiune cu acel'a alu parentelui meu.

— Intru acést'a ai totu dreptulu, respunsè doctorulu.

— Ce voiám se mai adaugu, este, cà te rogu se nu cruti nemica spese, — câsciga pre cea mai buna ingrigitória si cele mai salutarie ajutória, ce numai se póte. Nu uitá cà sum unu omu avutu si cà sum gat'a a-mi sacrificá tóta averea, ma de o mña de ori si viéti'a, déca numai asi poté prestá prin ace'a cev'a usurare muierei mele.

[Va urmá.]

HIGIEN'A PERULUI.

[Fine.]

Peptenatur'a femeieloru. -- Art'a a stabilitu patru feliiuri de peptenature, numite: cu cocu, cu cõde, frisatu si cututu.

Coculu este asta-di multu intrebuintiatu. Elu are inconvenientulu a tiené intr'una perpetua caldura perulu a supr'a carui'a e pusu, pe lângã ace'a, se incarca de diverse prafuri, cari se intiésã in perulu de care e facutu coculu, adaugându astu-feliu la greutatea ce continuu trage perulu naturalu alu capului.

Cea mai convenabile peptenatura, este cea cu cõde; aci singur'a bagare de séma, este a nu stringe prea multu vitiele din cari sunt facute cõdele, cà-ci acésta stringere impiedeca nutrireã perului, ba lu póte chiaru rupe, fiindu prea intinsu.

Frisatulu nu e prejudiciabilu decãtu atunci candu se serva de ferulu caldu care 'lu usuca si lu rupe, alterându-i colórea si facundu-lu se cada de timpuriu. Cându se serva de feru pentru a-lu frisá, este prudentu a-lu incaldi in apa fierãta, care vatema mai pucinu perulu. Celu mai bunu mediu de frisatu, este celu ce consiste in a impleti coditie mici de peru sér'a si a le conservá astu-feliu pâna demanét'i'a, cându perulu e frisatu destulu de bine, fãra a fi câtu-si de pucinu vatematoriu.

Ce privese peptenatur'a undulanta, nu ne remane de câtu a o condamnã, fiindu cà ea se practica séu cu ferulu caldu, séu prin ajutoriulu miceloru coditie prea strinsu impletite, cari oprescu nutrireã perului si 'lu facu se cada.

Unu altu modu de peptenatu consiste in acél'a de a se servi de crepeuri, cari sunt facute de peru, in care se amesteca prafulu si alte multe materii straine; ele au desavantagiulu de a fi fórte greu peptenate, de ace'a se recomanda a le peptená cu peri'a, care le curatia de materiile straine cu mai multa inlesnire de câtu peptenele. Singur'a precautiune ce trebue se aiba damele cari se serva de crepeuri, este de a desface sér'a cu multa bagare de séma perulu naturalu, pentru a nu-lu trage si rupe apoi a-lu scuturã si lasá la aeru câte-va minute.

Obiceiulu de-a-si acoperi capulu in timpulu noptii cu bonete, tulpane séu alt'ce-va, este fórte vatematoriu mai cu séma pentru persónele, cari asuda multu, cà-ci tiene perulu in umediela. Celu mai bunu obicei, este in a pune unu fileu, care se tiena perulu pentru a nu se incurcã. Bonetulu, tulpanulu si cele alalte obiecte ce se punu pe capu in timpulu noptii tienu pelea capului in sudóre si déca se intempla cà ele se cada, capulu fiindu caldu, una recéla survine si produce: guturailu, doreri de ochi, urechi, etc.

Cã avantaju directu alu perului, este de notatu, cà persónele cari se culca cu capulu descoperitu, si-pas-tréza mai multu timpu perulu, pe lângã ace'a, elu le albesce mai tardiu.

Tunsulu perului se practica in dile seci si calde pentru a evitã guturailu, dorerile de ochi si urechi, ce potu surveni in urm'a unei necalculate taieri a perului. Acestu mijlocu este vatematoriu déca se face in urm'a unei abundante incercãri de stomacu, a oboselei, indispositiunei, cu atãtu mai multu cându este bolnavu.

Persónele cari au deprinderea a purtã perulu lungu, nu trebue se-lu taie de-una-data, ci, puçinu câte puçinu, pâna va ajunge la lungimea ce trebue se aiba unu peru convenabilu ingrigitu.

Se crede câ taiatulu desu alu perului de la radacina, este unu prea bunu mediu pentru a face perulu desu. Multi, in speranti'a acést'a, mergu pâna a-si rade perulu capului. Acésta idea este eronata, cà-ci cu câtu taiemu mai adeseori perulu, cu atãtu 'lu facemu se cada mai lesne si sè se rarésca, din cauza cà radecin'a lui nu e in stare a dá unu lungu firu de peru, neavendu tóta vigórea. Desínea perului e ceva naturalu, — ea nu se dobandesce artificialmente.

Dr. G. R.

POESII POPOPRALE.

De-ai fi bade de romãnu Scii tu bade-acum unu anu
Ti-asi portã dragostea 'n sênu, Cãtu de dragi ne mai erãmu
Da nu esci de legea mea Dintru-unu meru ne saturãmu,
Ti-oiu portã-o cum oiú vré! Dintru-unu meru si dintru-o péra
Ne erã cin'a de-o séra;
Da-acum de-anú avé-cu saculu
Nu ne-amu dá unulu la altulu.

Cãtu-i lumea de-a lungulu,
Nu-i fetioru cá romanulu,
Cãndu pasiesce zurgalesce
Si vorbesce voinicesce.

Tu baditia asia-i gãnditu
Cã déca tu me-i lasá
In focu si-apa me-oiu tiépã,
Cã déca tu me-i urí
Perulu mi-foiu despleti
Si pe tine te-oiu geli;
Da te-a geli bade-unu dracu
Cã nu mi-ai fostu asié dragu;
Si te-a geli marti sér'a
Cã nu mi-e de domniat'a,
Cã eu credu ca mi-oiu aflã
Cã si tene de frumosu,
Dar' eu multu mai credintiosu,
Mai de stare si de neamu
Nu cá tene-unu serimanu.

Frundie verda rosamarinu
Cum me-ajungé-unu doru in sênu,
Unu doru mare ce-mi sioptesce
Cã baditi'a me gelesce
Nu sciu dómne cum se sboru
Se-i cântu hor'a cea de doru,
Si se-i spunu se nu gelésca
Cã gelescu-lu eu di-nópte
Cãndu nu-i audu a lui siópte.

Cãndu erã badea a-casa
Me gatãmu cá si-o mirésa,
Cu cercei si cu margele
Se-i placa badei de ele;
Dar' de cându badea s'a dusu,
Cercei in urechi na'mu pusu,
Nici margele la grumazu
Numai totu tragu la necasu.

Scii tu bade ce dicéi
Cãndu la noi bade vinéi:
De-ar' fi câte si mai câte
Tie tóte tí-su tríte,
Numai io-su draguti'a t'a
Iubita cá anim'a.

Fã-me Dómne ce mi face
Fã-me pasere maiéstra
La baditi'a la ferétra,
Se vediu sér'a ce-a cinã,
Preste di unde-a umblã
Si intru-a cui ochi s'a uitã.

Lele cu pantlica lata
Ruptu-mi-ai anim'a-odata,
Tu mi-ai ruptu-o tu mi-o léga
Cu-unu firu de metasa négra
Cu cine lumea mi-e draga.

LUDOVIC'A P. POPU,

Viorea si Scanteiutie.

Suferintiale fizice ale nenorocitorilor, trebuintiale seraciloru, rugatiunile celoru goli si a celoru flamândi descépta simpatii la ori cene are o anima umana. Dar' suntu privatiuni si o miseria, ce numai unu studinte fara mijlóce le cunósce: esista o fóme si o sete pre care numai caritatea cea mai inalta le póte intielege si usiurá, si.... fie-care banu datu pentru a redicá omulu la o cultura superióra, in ori care ramura a cunoscintieloru umane, ar' fi, are la totu casulu numai elu singuru mai multa influentia asupr'a viitoriului natiunei nóstre, decátu miile, sutimile de mfi, miliónele chiar' versate pe fie-care dí spre a apropiá poporul de confortulu si bunulu traiu materialu.

L. Agasis profes. la universit. din Cambridge-Boston.

*

Despre barbati. Barbatulu dintre dóue femei de regula pe ace'a o va iubi mai multu, care merita mai puçinu.

*

Numai barbati uriti femeiloru, urescu si vorbescu de reu pre femei.

*

Sinceritatea barbatiloru de la una tempu incolo mai multu e o indatinare séu indolentia.

*

Barbatulu sinceru nu cérca ispit'a si nu se abate dela calea indatinata decátu déca elu insusi e ispititu.

*

Cu câtu-su barbati mai amoresati, cu atátu de vinu mai passionati si jalusi — in vanitate.

*

Barbatulu in amoru seména cu prunculu care plánge dupa jucareiale cari le-a inchisu dinaintea lui mama-s'a. Dara déca ajunge la ele le sfarima si dupa ce le-a sfarimatu — le contemnéza.

*

Cu câtu mai multu asseréza unu barbatu cá numai pentru insusirile frumóse sufletesci iubescce pe una femeia, cu atátu mai segura póte fi femeia ace'a cá din alte consideratiuni purcede atragerea aceluia.

*

Toti scriitorii 'su barbati buni. Ori câtu li-e de mare pasiunea totu li-e mai mare obiectivitatea, — de aici urméza aplicarea loru spre ingaduintia, care e o conditiune a fericirei casnice.

*

Barbatulu numai la betranétia ajunge la convectiunea cá unu singuru amicu adevratu are in lume — si acel'a i-e muierea.

*

Sarcasmulu cu care se adreséza unu barbatu catra una femeia e introducerea la descoperirea amorului ce-i pastréza in anim'a s'a.

*

Ambitiunea barbatiloru moderni nu e ace'a de-a indepliní fapte mari, ci de-a aparé mari. — Si acést'a e una charlatania a tempului modernu.

Comunicate prin

ANNA C. POPU.

Umoru si Satira.

Care e sexulu debilu? — S'a disu si se dice inca cá femeile constituescu partea debila a umanitatii. — Noi dicemu din contra.

Barbatulu 'si pierde onórea si crede, cá unu scamatoru, cá si-o póte dobândi printr'o impuscatura de pistolu;

Cându femeia 'si pierde onórea, e condamnatu de ambele sexe.

Care e sexulu debilu?

Barbatulu iubescce din instinctu si e gelosu din punctulu de vedere alu desiertatiunei;

Femeia iubescce din simpatie si e gelósa din amoru.

Care e sexulu debilu?

Barbatulu iérta greu si uita usioru;

Femeia iérta usioru si uita greu.

Care e sexulu debilu?

Barbatulu e unu despotu catra femei si o femeia cátra despoti;

Femeia e fara curagiu façia de barbatu si adesea unu barbatu façia de despoti.

Care e dara sexulu debilu?

*

O piesa de totulu nóua. — Mergemu pre séra la teatru barbate? — intrebá o muiere pre soçiulu seu.

— Ce piesa se reprezenta?

— *Gurariti'a.*

— Amu auditu de atâtea-ori acést'a piesa, incátu nu-mi mai viné gustulu se-o mai ascultu. Lasa cá vomu merge mâne séra, cá-ci se reprezenta o piesa la care n'am asistatu nici odata impreuna.

— Ce piesa?

— *Fericirea conjugala.*

*

Spovedani'a unei femei. — D.-n'a X. findu fórté bolnava, rudeniile trimiserá dupa unu preotu cá se o spovedéscu. — Sosindu acést'a, cei cari eráu de façia voíra se se retraga. Státi, le dise dómna X. — potu se-mi spunu inaintea d.-vóstre pecatele si intorcându-se catra preotu i dise:

— Parinte, am fostu ténera, am fostu frumósa, mi s'a spusu acést'a, si am crediut'o; judeca santi'a t'a despre restu.....

*

— Am pierdutu multu peru in vér'a acést'a, dicea mai daunadi d.-n'a X. catra o amica a ei.

— Fà si mata cá mam'a, respunse copilulu celei de-antáia, inchide-lu intr'unu saltaru candu te culci nóptea, si ai se vedi cá nu-lu mai pierdi.

*

— De ce nu te mariti domnisióra?

— Pentrucá nu-su destulu de bogata spre a intretiené unu barbatu.

*

Servitóreá nescarbósa. — O dómna 'si surprinde servitóreá pre cându acést'a 'si spalá dentii ca peri'a s'a.

— Cum, Todora 'ti curatiesci dentii cu peri'a mea?

— O! nu ve gereze nemicu dómna; — mie nu-mi e scárba de d.-t'a.

*

Clevetitulu. — X. te clevetesce in totu modulu.

— Me miru, — cá-ci nu-mi aducu aminte se-i fia facutu vre-unu bene.

REVISTA.

Aniversarea a XXI-a a unirei principatelor romane dunarene. — Bucuresti 24 ianuarie — 5 fauru 1881. Astăzi, se implinescu două-dieci și unu de ani de cându vointia cea mai mare, mai viua și mai unanima a tuturor Românilor buni, din toti timpii, deveni un faptu pipaitu.

Astăzi suntu două-dieci și unu de ani de cându din două tierisiore mici și nebagate în sēma se făcū unu statu, care sciū se-atrăga atentiunea și iubirea lūmei civilizate.

Salutamū dar' cu bucuria acēsta di marētia, care va ocupā pagine din cele mai stralucite în istoria Romanimei.

Aruncāndu o privire asupr'a trecutului și comparāndu-lu cu actualitatea ne simțimū mândri de-a fi facutu parte din natiunea ce-a sciutu se indeplinēsa cu linisce atātu de mari progrese intr'unu tempu atātu de scurtu.

Ne simțimū mândri și multiamiti, si că caletoriulu care a strabatutu partea cea mai mare și mai anevoioasă din calea ce avē se face, potemu dice: prin multe și mari greutati amu trecutū, dar' departe amu ajunsu, multu ne-amu invertosiatu și potere avemu de-a infruntā greutatile viitoriului.

Inca odata salutamū acēsta eternu memorabila di de bucuria, de fericire, de gloria.

O salutamū cu admiratiune și cu credintia.

Cu admiratiune, pentru că ea ne amintesce ce pōte face o natiune chiar' mica, de câte ori pune tōta anim'a si inteligintia ei pentru a-si realizā dreptele s'ale aspirari.

Cu credintia, pentru-că în succesele din trecutū gasimū tōta poterea, totu curagiulu și tōta energi'a trebuintioasă pentru a infruntā incercarile ce-ar' mai potē veni asupra-ne, și acestu capitalu moralu este de-o imensa însemnatate pentru Natiune, și de-o mare valōre pentru tōta Europ'a. R.

În legatura cu acestea lasamū se urmeze aici *Horea ocașionala* a poporului romanu din Macedoni'a — precum o-a aflatu-o la acela poporu dlu Michael Neculescu:

Chora la Unirea Principatelor Rumania și Moldavia.

Rumanu mene, Rumanu tene,
Ce vrei frate, ca ma bine?
Legatura ma musciata
Ca de-o muma, de unu tata,
Spune-mi, vrei tene se ai?

Stai, o boce, nu te duce;
Versa, versa balsamu dulce;
Inimele suntu vertose,
De Romani a nostre ose,
Vino in alu nostru choru.

Tenē jone, mene jone;
Fruntea mea de Macedone
Porta oculi ce topiesce
Totu barbarulu ce-o nutresce:
Pe menduiri nica stai?

Vin' Rumane Moldovene,
Cu fete Macedonene
Se-avertimū 'na chora mare
S'bagamū frica, tremurare,
La aceli ce nu ne voru.

Scōla ti capulu, laiele gene,
O Rumane Moldovene,
Dă-ti urecli'a si pre-aoce
S'audi si tene dulcea boce
Ce ne dice că fimu frati.

Nu puteti! Ceva nu face,
Chorulu nostru totu nu tace,
Cantāmu cantecu de unire
Nu e somnu, nu-e admire:
Bocea dice că fimu frati.

Bocea aesta de in vine
Ce strabate calde sene?
Audi! nica murmuredia:
Rumania s've banedia:
Fiti unu trupū, nu ve lasati.

Dati, o frati, dati cu putere,
Ar' sariti fete cu vrere,
Faceti loculu se scantedia,
Rumania s' ne banedia!
Fimu unu trupū, nu v'lasati!

Romanii din Epiru și Tesalia au protestatu vigurosū la Berlinu contr'a anexarei acestorū provincii la regatulu grecu, sustinēndu cu dovedī palpabile ca în aceste provincii nu se afla Greci decātu pre tiermulu marei și în puține orasie mari. — Cei'a ce se paru a fi Greci, în realitate suntu *Romanii*, cari cu tōte că în parte s'au elenisatu în limba, dar' în simțiemintē și nationalitate au remasu Romani până în diu'a de adi — pastrāndu cu scumpetate religiunea, datinele, moravurile și tōte manierile distinctivē ale

anticului poporu romanu. — Că la unu milionu dintr'acești Romani numiti în de comunu *Cutovlachi* nu vorbescu decātu singuru în limb'a romanēsa; cei-alalti apoi sēu vorbescu amēdoue limbele (romanēsa și grecēsa) sēu ca în decursulu tempului au fostu siliti de episcopii greci se adopte limb'a grecēsa. Acești episcopi greci, — instruiti pe tempulu imperiului Bizantinū, sub guvernulu turcu, perpetuara poterea seculara a rasei lorū. Ide'a turca ca guvernulu este în totulu teocraticu, a facutu pe sultanii, — cari guvernāu affacerile mahometane dupa *Choran* și *Sharait* se credia ca este unu ce naturalu se lase pre supusii lorū crestini sub dominatiunea clerului lorū. De aci urmēza ca, în tōte afacerile puru interne, Episcopii greci erāu judecatori, administratori civili și collectori de taxe nu numai ai Greciloru, ci și ai Romaniloru, Serbilorū, Bulgariloru și ai celoru alalte poporatiuni și confesii din imperiulu turcescu. Episcopii greci apoi s'au sciutu folosi de acēsta potere spre a-si respandī propriulu lorū limbagiū, nepermitēndu alte scōle decātu grecesce și persecutāndu ma chiar' escomunicāndu pre Romanii, Bulgarii s. a. cari 'si lāu curagiulu de-a le presentā vre-o petitiune sēu ori ce alta scrisōre în limb'a lorū propria. Cu tōte acestea persecutiuni inse vedemū cu bucuria și mândria nationala ca acēsta *colonia romana* a remasu dēma de originea s'a: romāna în sēmtiemintē si maniere, în moravuri și aspiratiuni.

Laureatulu poetu alu Gintei latine domnulu Vasilie Alecsandri ni-au surprinsu cu o noua Colectiune din inaltele s'ale inspiratiuni poetice. Acēsta opera noua formēza alu IX-lea volumu alu *Operelorū complete* si alu III-lea volumu alu *Poesiilorū* d'sale; și cuprinde: *Legende noue* (14) și *Ostasii nostri* (12) — urmate de *Note*. În acestu volumu se afla si „*Canticulu Gintei latine*“ și scen'a în versuri „*La Turnu Magurele*“ și tōte acele minunate poesii în cari laureatulu poetu a cāntatu bravur'a ostasilorū romāni în lupt'a pentru neatēnarea țierei. — Poesia „*Gard'a Saraiului*“ care împodobesce prim'a pagina a acestui numeru a diurnalului nostru este un'a dintre *Legendele noue* din acestu volumu alu Operelorū dlui Alecsandri.

Reuniunea femeilor romane din Brasiovu dispune de-unu capitalu de 37.533 fl. 77 cr. v. a. și imparte pre anu, că subventiuni la scōle romane de fetitie, o suma de 1560 fl. v. a. și anume scōlei romane de fetitie din Brasiovu 800 fl., celei din Blasiu 400 fl., celei din Sibiiu 300 fl. și celei din Campeni 60 fl.

Contribuiri filantropice. Din ocașunea balului romanu ce se arangēza la Blasiu în 10 febr. st. n. în folosulu fondului pentru studentii lipsiti în casu de morbu au contribuitu din Gherla: III. s'a Dr. Joanu Szabó episcopu 1 fl., Mgnf. D. Joanu Anderco homorodanulu prepositu capitul. 1 fl., Mgnf. D. Demetriu Coroianu canonicu 1 fl., Mgnf. D. Vasiliu Popu canonicu 1 fl., Sp. D. Gregoriu Stetiu advocatu 1 fl., P. O. D. Eusebiu Cartice prof. teol. 1 fl., P. On. D. Lazaru Huz'a proto-notariu consist. 1 fl., M. On. D. Vasiliu Porde v-not. consist. 1 fl., M. On. D. Atanasiu Demianu prof. teol. 1 fl., M. On. D. Georgiu Pasc'a prof. teol. 1 fl., M. On. D. Joanu Georgiu spiritualu sem. 1 fl., M. On. D. Nicolau Popu parochu în Logiardu 1 fl., M. On. D. V. Gr. Borgovanu prof. prep. 1/2 fl. și collectantele N. F. Negrutiu redactoru, mai multe opuri noue din editiunea s'a spre a se vende în folosulu fondului numitu — tōte în valōre de preste 12 fl. v. a.

Multiemita publica esprima „Societatea de lectura a junimeii romane studiōse la gymnasiulu superiorū rom. cat. din Clusiu“ urmatorilorū gratiosi domni, cari au benevoitu a-i intinde succursu materiale intru urmarirea scopului la care tīntesce; și anume: DD. Joanu Fekete Negrutiu canonicu în Blasiu 5 fl., Cenev'a 2 fl., — Joanu Anderco hom. prepositu capitulare 3 fl., Stefanu Biltiu canonicu-prepositu 1 fl., Demetriu Coroianu canonicu 1 fl., Vasiliu Popu canonicu 1 fl. și nepōtele rev. s'ale domnisiōrele Anna, Ludovic'a și Maria Popu 1 fl. 50 cr., — Eusebiu Cartice prof. teol. 1 fl., Teodoru Indre prof. teol. 2 fl., Vasiliu Porde concip. ep. 1 fl., Unu preotu [L. H.] 5 fl., Georgiu Pasc'a p. of. teol. 1 fl., Joanu Georgiu spiritualu 50 cr., Cassiu Maniu studente gymnas. 50 cr., V. Gr. Borgovanu profes. unu opu nou în pretiu de 35 cr., N. F. Negrutiu redactoru mai multe opuri noue în pretiu de 9 fl. 75 cr., — Dōmna Emilia Rătiu 1 fl., DD. Dionisiu Siulutiu jude reg. 1 fl., Anania Moldovanu advocatu 1 fl., Filipescu 50 cr., I. Petricasiu 50 cr., P. Medanu 50 cr., Vladutiu 50 cr., V. Moldovanu 50 cr., J. Lugosianu 50 cr., Ales. Romontianu 50 cr., Ore cene 50 cr. v. a. *Gregoriu Iia m. p. st. VIII. cl. pres.*, *Joanu Popu m. p. st. VIII. cl. secret. Romulu Romontianu m. p. st. VII. cl. cassariu*,

Diet'a Romaniei inca in sesiunea acésti'a va pertracta unu proiectu de lege pentru regularea si limitarea cameteloru si altulu pentru escluderea din tíera a toturoru loterialoru straine.

Incuragiarea industriei nationale. Mai multi cetatieni din Severinu (Romania) au luat intre sene-si, pe parol'a de onóre, decisiunea cá in venitoriu se cumpere si se consume numai articole produse pe teritoriulu Romaniei si acelea se si le procure singuru dela fabrice si stabilimente romane, cu escluderea deplina a industria-siloru straini.

Independenti'a Romaniei au recunoscutu-o mai de curéndu Presiedintele Stateloru-Unite-Mexicane si Imperatul China.

Bugetulu Romaniei pre restempulu 1 aprilie 1881 — 31 martiu 1882 e staveritu in percepte si espense egale de 119.671.214 franci.

Bugetulu instructiunei publice a Franciei e staveritu in suma de 94 milíone franci — cu 6 milíone mai multu cá in anulu trecut.

Cestiunea fruntarieloru Greciei din spre Turci'a anevoia se va deslegá pre cale pacifica: — Greci'a se si gata de resboiu din tóte poterile, asié mai de-aprópe chiama su arme intréga gard'a nationala, va se dica pre toti barbatii de 31—40 ani capaci de-a portá arme. Contingentulu actualu alu armatei grecesci se urca la cifra de 114000.

Unu congresu alu pressei din intréga Europ'a se va intr'uní in decursulu acestui anu in Bruxeles. Terminulu se va hotari preste puçinu, candu apoi se voru si tramine convocatoriale la toti diuaristii de tóte nationalitatile.

Fortia si lumina prin electricitate. Societatea generala de electricitate din Bruxeles a isbutitu a produce *fortia si lumina* prin electricitate, fára intrebuintiarea nici unei poteri motrice. Acésta inventiune e chemata a crutiá cu deseversire spesele de fabricare si a dá economiei si industriei nationali unu aventu stralucitu.

Fotografia — fulgeru. Fotografulu din Londr'a J. Damark a aflatu o speçia de gelatina care póte fotografá ori-ce objectu intru-o secunda. Asié a fotografatu o locomotiva precáandu mergea cu cea mai mare repediune; si inca atátu de curatu incátu se póte distinge fórté bine faci'a masinistului care se afla chiar' punéndu carbuni la cazanu.

Doi istorici renumiti au repausatu in dilele acestea: Unulu Cantu Caesar alu Italiei — in etate de 76 ani; si celu alaltu Tom'a Carlyle alu Angliei in etate de 85 ani.

Abonantii „Amicului Familiei“ pe an. 1881.

au solvitu pretiulu de abonamentu pre intregu arulu:

Santi'a s'a Parintele Metropolitu *Mironu Romanulu* in Sibiiu, d.-n'a *Ann'a Stetiu n. Romanu* in Gherl'a, d.-r'a *Mari'a C. Popu* in Gherl'a, d.-r'a *Sofi'a Barbusiu* in B. Lipa, d.-r'a *Id'a Madinu* in Macea, d.-lu *Demetriu Coroianu* canonicu in Gherl'a, d.-lu *Constantinu Baille* capellanu in Vale, On. *Societate a Clericiloru romani* in Caransebesiu, d.-lu *Joanu T. Dum'a* not. com. in Orlatu, d.-lu *Nico Marin* locoteninte supr. in Temisióra, d.-lu *Ilie Nedelcu* locoteninte in Orascia, d.-lu *Demetriu Vlaicu* conducatoriu de sectiune in Orascia, d.-lu *Georgiu Kerezi* parochu in Semlacu, On. *Casina romana* in Oraviti'a, d.-lu *Joanu Stoianu* preotu in Caransebesiu, d.-lu *Ilarianu Sandor* tipografu in Clusiu.

Gacitura numerica.

De Partenu Moldovenu.

- Se credea 'n anticitate
Cá-su trei sorori condamdate
Se-umple-unu vasu fára de fundu
Apa in sita ducéandu.
2. 5. 11. 7. E simbolulu regresarei.
8. 9. 10. 18. 17. Inimiculu navigarei.
Er' déca te protegéza
Anim'a-'n tine saltéza.
4. 21. 18. 15. 5. Nu multímea o 'ntarese
Ci voi'a curagiulu seu.
16. 20. 2. 11. 22. Matelotulu si-o iubesc
Mai cá si pre Domnedieu.
- 1—22. Besericei se 'lu tiena
Intru multí ani Domnedieu,
Cá cu poteni'a-i mána
Se-o-'ndrepte spre portulu seu.

Logografu.

De Mariti Lupanu.

Din urmatóriele 41 silabe:

Ni, dim, ris, san, tia, eb, ví, fa, bo, rum, hat, mar, a, ro, to, chia, kert, i, mid, re, u, re, u, ta, ne, ni, re, sop, io, ae, sa, au, uh, sa, rúc, lys, no, fat, vem, land, bre se se formeze 16 cuvinte, ale caroru litere initiale, cetite de susu in josu, se dee numele de eterna memoria a unui mare poetu; ér' literile finale, cetite de josu in susu, se dee inceputulu celui mai cunoscutu i m n u n a t i o n a l e a acestui'a.

Cuvintele au urmatóri'a insemnate:

1. Unu poetu comicu Athenianu,
 2. Lun'a, in care 'si serbéza judeii Pascile,
 3. Fluviulu, ce curge prin capital'a Romaniei,
 4. Una speçia de beutura fórté tare,
 5. Unu riu in Spani'a,
 6. Unulu dintre fii lui Aaronu pre cari i-a santitu Moisi,
 7. Una recerintia necesaria pentru fericirea ori-carui poporu,
 8. Unu pasia turcescu din presinte,
 9. Unu organu alu corpului omenescu,
 10. Unu poetu germanu,
 11. Primulu fabulistu,
 12. Una recerintia la mancare.
 13. Una vale din giurulu Ierusalimului insemnata in istori'a biblica,
 14. Portulu in care au sacrificatu Grecii pre Iphigeni'a inainte de a plecá contra Troiei,
 15. Una luna costatatória din 30 díle,
 16. Numele unui poetu lyricu alu Germaniei.
- Terminulu de deslegare la ambele e 15/27 februaru a. c. Intre gácitori se voru sortiá carti si icóne frumóse si alte obiecte pretióse.

Post'a Redactiunei.

Terminulu Concursului la premiale escrise prin noi se apropia. Condiitiunile se se védia in numerulu precedente. — Pána acumu s'au primitu „*Marti'a animei*“ poesia cu motto: *Dorulu arde vescediesce Anim'a care iubesc si „O noapte intunecosá“* poesia fára motto.

A resfirá norii intunecati de pe orizontele vietiei sbuciumate a d-tále prin ventulu sortiei vitrege — — probéza dar' nu credemu se-ti succéda. Noi nu avemu curagiulu a probá neci poesia a ti-o publicá.

La o blonda cu ochi negrii cá cerné'a. — Pentru Domnedieu nu-i cerni si vícti'a cu de-aceste papire cernite.

Proprietariu, Editoru si Redactoru respundietoriu: **Niculae F. Negrutiu.**

Gherl'a, Imprimari'a „Georgiu Lazaru.“ 1881.